

Inskrift:

reisa + ste

5

raisa stæ[in]

»...resa stenen...»

Till läsningen: 2 och 8 **e** äro tydligt stungna. 8 **e** står just i kanten av stenen, men pricken torde vara säker och v. sidan av staven finnes i behåll.

Inskriftens **s**- och **t**-runor tillhöra den svensk-norska runraden.

Anm. »I en bro nära Spånga prästgård lära likaledes finnas några runstensfragment» (*Järvafältets fornlämningar*, s. 35).

Bromsten, Spånga sn.

En sten med runinskrift från nyare tid hittades 1926 i Alkärrret på tomten Alvägen 7 A, Bromsten. Stenen är 1,05 m. lång, 0,75 m. bred. Mitt på stenen är en oval ring inhuggen, inom vilken 12 runtecken äro placerade i två rader: **akkian millia**. Vid stenens ena kant äro två runor inhuggna: **ki**. (Skrivelse till Riksantikvarien från B. Bergman ²¹/₇ 1926; foto av B. Bergman i ATA).

69. Eggeby, Spånga sn.

Pl. 43.

Litteratur: B 146, 153, L 378. Ransakningarna 1667—84; J. Hadorph, *Resejournal* 1682; J. Peringskiöld, *Monumenta* 3, bl. 274, 275; N. R. Brocman, *Sagan om Ingvar Widtfarne* (1762), s. 219 f.; UFT h. 2 (1872), s. 69, h. 5 (1876), s. 118; E. Brate och S. Bugge, *Runverser* (ATS 10), s. 79; E. Brate, *Anteckningar* (ATA), *Sverges runinskrifter* (1922), s. 111, *Svenska runristare*, s. 20; *Järvafältets fornlämningar* (1929), s. 31, 63.

Äldre avbildningar: Leitz och Hadorph, två olika träsnitt, det ena signerat (utom av Hadorph och Leitz) även av träsnidaren J. Chr. Heyer (Peringskiöld a. a. och B 146, 153); teckning av okänd i »Teckningar af Runstenar», skänkta 1849 till Vitterhets Akademien av fältväbeln Wetterhall i Gränna; Brate 1903 (ATA); K. A. Gustawsson (*Järvafältets fornlämningar*, s. 32).

Runstenen står omkr. 200 m. ÖSÖ om Eggeby, på samma plats där den enligt äldre uppgifter och kartor alltid torde ha stått, i en liten oodlad bergbacke invid norra sidan av en ägoväg, som löper från gårdens utfartsväg österut. N om backen ligger en odlad sänka, som lär vara vattensjuk. Sannolikt har bron, som nämnes i inskriften, fört över denna sänka på en forntida väg från Spånga uppåt Eggeby, Granby och Kista. Stenen restes här 1903. Den låg tidigare nedsjunken i jorden utmed den nämnda ägovägen. — Platsen är utmärkt på kartan i *Järvafältets fornlämningar* (n:r 66).

Enligt den äldsta kända uppgiften i *Ransakningarna* stod stenen »uthi Eggeby Gärde», enligt Hadorph vid »Egby strax norr om kyrkian», enligt Peringskiöld i »Eghby gärde». *Bautil* har överskrifterna »Egby gärde» (B 146) och »Ekeby» (B 153). Stenen är icke omtalad av Dybeck. Tydligen har denne av en eller annan anledning ej kunnat finna den. Några år senare meddelas emellertid i *UFT*, tydligen efter upplysningar av docenten Hj. Kempff, att »stenen ligger vid en grind kullfallen, med runristningen uppåt».

Starkt flammig gnejs, med ådror i stenens längdriktning, starkt framträdande särskilt på baksidan. Höjd 1,55 m., bredd (ung. på mitten) 1,35 m. Vid h. kanten är stenen 20 cm. tjock; mot v. kanten förtunnar den sig till en smal egg. På h. sidan upptill är ristningsytan skadad. Men f. ö. är inskriften tämligen väl bevarad, ehuru något ojämn.

Runorna äro anbragta i en enkel bandslinga utan ornamentik. På baksidan av stenen finnes ett vackert kors, som först torde ha iakttagits av Brate 1903. Denna placering av korset liksom den oornerade runslingan påminner om U 60 vid Spånga kyrka.

Inskrift (med det inom [] supplerat efter B 146):

raknilfr × **lit** × **kirua** × **bru** × **pasi** × **iftir** × **anunt** + **sun** + **s[i]n** [× **k**] **upan** × **kup** - - - **bi** × **ons** × **ant** × **uk** × **salu** ×
 5 10 15 20 25 30 35 40 45 50 55 60
bitr × **pan** × **on** **krpi** × **til** × **munu** × **iki** × **mirki** × **miri** × **uirpa** × **mupir** × **karpi** × **iftir** × **sun** × **sin** × **ainika** ×
 65 70 75 80 85 90 95 100 105 110 115 120 125

Ragnælf let gærra bro þessi æftir Anund, sun sinn goðan. Guð [hial]pi hans and ok salu bætr þan hann gærði til. Munu æigi mærki mæiri verða, moðir gærði æftir sun sinn æiniga.

»Ragnälv lät göra denna bro efter Anund, sin gode son. Gud hjälpe hans ande och själ bättre än han förtjänade. Större minnesvårdar skola icke varda till; moder gjorde den efter sin ende son.»

Till läsningen: Icke stungna äro 3, 12, 45, 74, 86, 107, 127 **k**, 5, 10, 13, 24, 66, 85, 89, 94, 98, 112 **i**. 86 **k** kan möjligen vara stunget (**g**); en liten rund fördjupning finnes mellan hst och bst, som möjligen är huggen. 21 är tydligt **a**, icke **o**. Av 38—39 **in** är endast nedre delen synlig; av 40 **k** finnes intet i behåll, däremot större delen av 41—42 **up**. Av 48—50 finnes endast nedre delen av tre staplar. 98 är **i**, varken **e** eller **a**. — Hadorph (och Leitz): sk efter 8 **a** är :, efter 11 **t**·, efter 80 **l** och 101 **a**·; sk saknas efter 84 **l**, 87 **i**, 92 **i**. 21 **i**, 69—71 **pian**; 84 **l**; 88—92 **miti**·**ki**, 108 **i**. — Den riktiga läsningen av 81—101 är första gången funnen av lektor Hj. Kempff och bekantgjord i *UFT* h. 5, s. 118: **munu iki mirki miri uirpa**. — Brate: 21 **a**, 69—71 **pian**, 84 **u**, 86 **g**, 88—92 **mirki**, 108 **a**, 112 **a**.

Kvinnonamnet *Ragnælf* finnes i ännu en uppländsk runinskrift: L 122 Norby, Bondkyrko sn. Ett medeltida belägg är känt (Lundgren).

Bönen *Guð hialpi hans and ok salu, bætr þan hann gærði til* har motsvarighet i flera uppländska och sörmländska inskrifter (Sö 195, 197, 210, 212, 321).

Senare delen av inskriften börjar med ett verspar:

Munu æigi mærki mæiri verða.

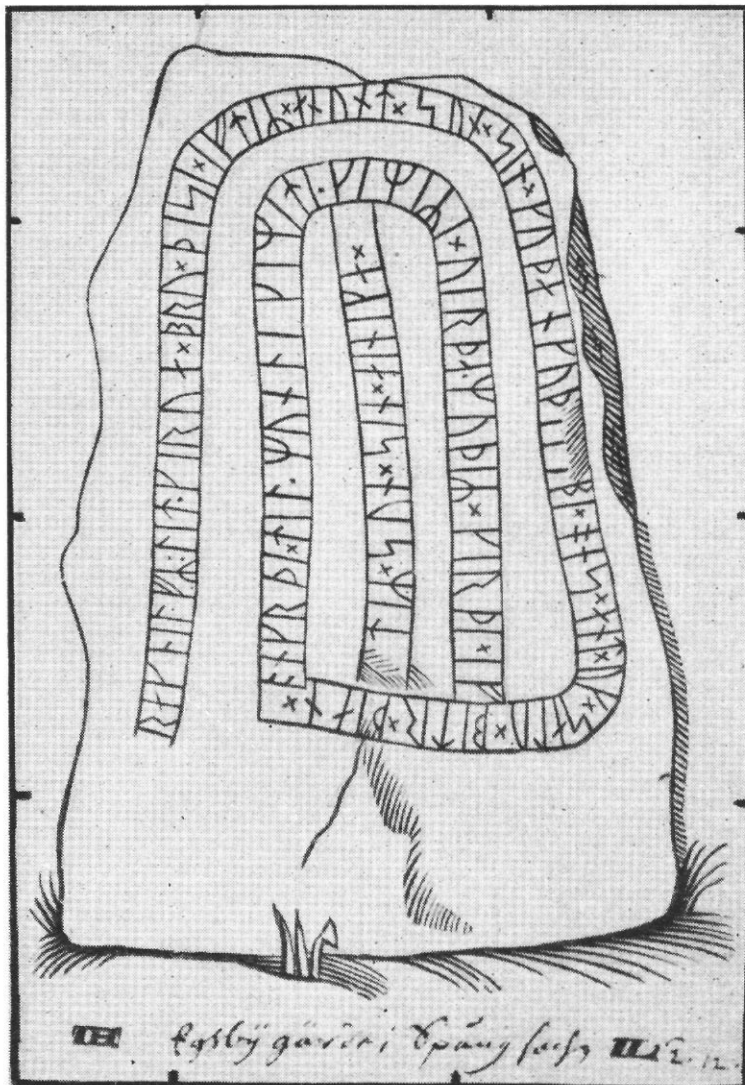

Fig. 50. U 69. Eggeby, Spånga sn. Efter B 146.

70. Flysta, Spånga sn.

Litteratur: B 149, L 377. Ransakningarna 1667—84; J. Hadorph, *Resejournal*; J. Peringskiöld, *Monumenta*, bl. 274; *UFT* h. 2 (1872), s. 69; E. Brate, *Svenska runristare* (1925), s. 70.

Avbildning: Leitz och Hadorph, träsnitt (Peringskiöld a. a. och B 149).

Enligt *Ransakningarna* fanns »vthi Flijstad i Skårstenen inmurad en Runsten med gamla bookstäfwer påskrefwen». Hadorphs resejournal innehåller om runstenen följande: »Dher ifrån [d. v. s. från Glia i Bromma sn] reste iag till Spånga sochn, först till Flystad, hwarest en steen